

Šolska mavrica

GLASILO UČENCEV OSNOVNE ŠOLE KOPER

6. ŠTEVILKA, MAREC 2018

V TEJ ŠTEVILKI PREBERITE

Zgodilo se je ...	str. 3
Imate kaj za pusta hrusta?	str. 5
Od Aegide do Capodistrie	str. 6
Ustvarjamo	str. 8
Ko gre zimski spanec h koncu	str. 9
Šolski vrt	str. 10
Varno na spletu	str. 11
Barok	str. 12
Trstenke	str. 13
Gradbeništvo skozi čas	str. 14
Kukalo v šolski svet	str. 16
Balček potuje: Kuba	str. 18
Potovanje v babilonsko vas	str. 19
Šolske zgodbe	str. 20
Intervju z Ingrid Poropat	str. 22
Ideje za branje	str. 24
Literarne navihanke	str. 25
Šola, update!	str. 26
Ko se združita ljubezen in talent ...	str. 27
Sredozemlje	str. 28
Babilonski stolp	str. 29
Zanimivosti	str. 30
Razvedrilo	str. 31

UVODNIK

Letos je Snežna kraljica res pokazala svoje zobe in nas dodobra obdarila s snegom in z vetrom. Lačni ptički tako že nestrpnost čakajo na tople sončne žarke, ki bodo naravno ponovno spremenili v pisan svet dogodivščin onstran spomladanske mavrice ...

Naša *Šolska mavrica* nas bo tokrat ponesla na melodijah trstenk preko Sredozemlja, šolskega vrta vse tja do babilonskih vrtov in temperamentne dežele Fidela Castra. S škoromati in kurenti bomo odganjali starko zimo, se družili s Cavresani, Carpacciem, dirigentko Ingrid, pianistko Jano ter pokukali v svet koprive in čemaža. Deževne aprilске dni pa bo Mavrica kratkočasila z ustvarjalnimi idejami, šolskimi zgodbami, literarnimi navihankami in kakšno dobro knjigo.

Želimo vam prijetno branje in doživeto pomlad. Prelepa je, da bi jo preživeli na ekranih! Podajte se na sprehod, razveselite starše s šopkom špargljev, prisluhnite ptičjim melodijam in zatrobite na trobentico. Saj še znate, kajne?

(Uredniški odbor z mentorico)

Osnovna šola Koper

Cesta Zore Perello Godina 1

6000 Koper

Naklada: 1100 izvodov

Tisk: Prijatelj & Prijatelj, d. o. o.

Oblikovanje: Maja Perinovič, prof.

Uredniški odbor:

Larisa Dermaku Okugič, Amela Hajder, Nikola
Bjelošević, Taja Trošt

Mentorica:

Maja Perinovič, prof.

Šolsko leto 2017/18

Številka: 6

ZGODILO SE JE ...

KONCERT NOV ZAČETEK

Na koncertu *Nov začetek* 5. 1. 2018 so se v dvorani sv. Frančiška v Kopru in organizaciji OŠ Koper prepletale pesmi OPZ OŠ Koper, ženske vokalne skupine Korala in LPZ Dekani. Prinašale so prisrčno otroško pevsko govornico o lepoti otroštva in željah, naj odrasli pustimo njihov svet nedotaknjen. Odrasla zbor sta izpovedovala lepoto nedavno minulih praznikov in želje po ohranitvi priborjenega miru. OPZ OŠ Koper je vodila Ingrid Poropat, ŽVS Koralo in LPZ Dekani Anton Baloh, na klavirju pa sta petje spremljali Tina Falkner in Nives Pavlič; dve skladbi so zbori zapeli ob spremljavi manjše zasedbe Komornega orkestra Koper. Besedila, ki jih je ustvarila Edita Frančeškin, je brala učiteljica Nina Luša.

(Edita Frančeškin)

DELAVNICE PRVE POMOČI

V ponedeljek, 13. 11. 2017, so na OŠ Koper v okviru naravoslovja in družbe potekale delavnice prve pomoči, kjer so se učenci seznanili s postopki oživljanja in ravnanja ob opeklinah, krvavečih ranah ter ugrizih psov in spoznali veliko o prostovoljstvu in drugačnosti. Delavnice so izvajali prostovoljci Rdečega križa Koper pod vodstvom Marije Jereb in Elene Zajc.

(Nina Luša, prof.)

ZBIRALNA AKCIJA HIGIENSKIH PRIPOMOČKOV

V mesecu novembru je potekala humanitarna akcija zbiranja higienskih pripomočkov za potrebe Rdečega križa Koper. V enem mesecu smo zbrali več kot 100 kosov mil, zobnih past in ščetk, papirnatih robčkov, šamponov in drugih pripomočkov. Člani krožka *Pomagaj in drugi bodo tebi* so ves zbran material prešteli in uredili po škatlah, ki so jih prevzeli prostovoljci Rdečega križa Koper. Vsem, ki ste darovali, se najlepše zahvaljujemo.

(Mentorica Nina Luša, prof.)

USPEH ROBOSONČKOV NA REGIJSKEM TEKMOVANJU FLL

V soboto, 6. 1. 2018, smo imeli regijsko tekmovanje FLL na OŠ Vojke Šmuc v Izoli. RoboSončki OŠ Koper so se z 2. mestom v tekmi robotov in uspešnimi nastopi s projektom *VODA »ON DEMAND«* kvalificirali na Odprto državno prvenstvo FLL in Finale FLL regije Adria, ki bo 10. 3. 2018 v Celju. Letošnja tema FLL je *HydroDynamics – Živa voda*, kjer otroci raziskujejo in izboljšujejo cikel uporabe vode. Tako so RoboSončki pripravili projekt, ki pripomore k boljši uporabi tople vode pri tuširanju – tako doma kot v blokih ali hotelih, da se v pravem pomenu besede izognemo hladnemu tušu. Nad projektom so bili obiskovalci dogodka zelo navdušeni.

(Mentorica dr. Alenka Malej)

OBISK V OBALNEM DOMU UPOKOJENCEV

V četrtek, 14. 12. 2017, smo se s pevskim zborom odpravili na obisk v Obalni dom upokoencev Koper z namenom, da popestrimo praznično dogajanje starejšim občanom, da se spletejo nova poznanstva in ustvari medgeneracijska povezanost. Stanovalci doma so bili zelo veseli našega obiska. Pod vodstvom učiteljice Lare Žorž smo pripravili pester in zanimiv program – od petja do plesanja ljudskih plesov. »None« in »nonoti« so bili vidno ganjeni, pomagali so tudi zapeti pesmi, ki so jih poznali. V znak povezanosti smo izdelali na šoli pisane papirnate in steklene lampijončke, ki so jih otroci razdelili gledalcem. Na koncu smo se še malce podružili, zapeli pesem *Mi se imamo radi* in se posladkali s sokom in piškoti.

(Sara Čeleš, prof. in Boris Vogrinc, prof.)

SPOMINSKO SREČANJE V PORTOROŽU

V nedeljo, 10. 9. 2017, sta se OPZ OŠ Koper in otroška folklorna skupina Val OŠ Koper udeležili spominskega srečanja taboriščnic, političnih zapornic, izgnank in ukradenih otrok v Portorožu. Osrednja slovesnost je bila posebej posvečena 70. obletnici priključitve Primorske k matični domovini. Na srečanju, kjer je bil častni gost predsednik države Borut Pahor, so pevci zapeli *Vstala Primorska*, *Mi smo otroci enega sveta* in skupaj s Slavkom Ivančičem *Lepo je deliti*. Folklorna skupina je zapela ljudsko pesem *One dve naranče* in zaplesala ljudski ples *Stu ledi*.

(Nina Luša, prof.)

LOV ZA ZAKLADOM

26. septembra smo učenci in učitelji OŠ Koper pripravili dogodek *Lov za zakladom*. Igra je potekala od 10.00 do 13.00 med Titovim in Carpaccievim trgom. Učenci so na Kidričevi ulici sodelujočim zastavljali vprašanja, vezana na različne države. Tako učenci kot iskalci zaklada – mimoidoči, petošolci naše šole in njihovi vrstniki iz Osnovne šole Dušana Bordona so bili nad dogodkom navdušeni.

(Alenka Likar, prof.)

OBISK VLATKA ČANČARJA

V torek, 28. 11. 2017, smo na naši šoli gostili evropskega prvaka v košarki, Koprčana Vlatka Čančarja. Dogodek je potekal v športni dvorani od 10.20 do 11.00 za učence razredne stopnje in od 11.10 do 12.00 za učence predmetne stopnje. Pogovor je vodil učitelj športne vzgoje in trener mnogih košarkarskih ekip doma in v tujini, Walter Vatovec. Vlatko se je po pogovoru tudi pomeril z našimi učenci v zadevanju košev, se slikal z vsemi učenci in delil avtograme. Za obisk smo mu zelo hvaležni in mu želimo veliko uspeha na njegovi športni poti.

(Walter Vatovec, prof. in Tatjana Lakošeljac, prof.)

IMATE KAJ ZA PUSTA HRUSTA?

Pustne šeme s svojimi raznobaronimi maskami, piščalkami in zvonci preganjajo starko zimo in kličejo pomlad. Tako pravijo, da na pustni torek pusta obsodijo na smrt. Od kod pa pravzaprav izvira praznovanje?

Pust je starodavna šega, znana še iz rimskih časov, ko so ljudje praznovali v čast boga kmetijstva in upali na dobro letino. Kasneje pa so narodi pust različno priredili. V krščanstvu je tako umeščen tik pred 40-dnevni postni čas, ki traja vse do velike noči. Zato se tudi datumi pusta vsako leto spreminjajo.

Samo besedo pust je poznal že avtor prvih dveh slovenskih knjig Primož Trubar in verjetno je nastala iz besede 'mesopust', ki izvira iz besed 'meso' in 'postiti se'. Gre za dobeseden prevod italijanskega izraza »carneleva«, ki pomeni 'opustiti meso' in iz katerega se je razvil izraz karneval.

Danes ima pust v Sloveniji manjši pomen kot nekoč, a si pustovanje prizadevajo ohraniti predvsem »laufarji« v Cerknem in »kurenti« na Ptuju. Med znanimi slovenskimi maskami so še prekmurski »pozvačini«, brkinski »škoromati«, ravenski »pustovi« in dobrepolske »mačkare«.

**Od hiše do hiše, od vrat do vrat,
prinašamo smeh vam in s smehom pomlad.**

**Zato pa nam dajte en evrček, dva,
tri bobbe, tri krofe in košček mesa.**

Pravega pusta ni brez dobrih pustnih dobrot. Med njimi so tako najbolj znani pustni krofi, flancati (kroštole) in pustne miške (fritole).

Pust praznujejo tudi drugod po svetu. Vsako leto se v Braziliji, v mestu Rio de Janeiro, zgodijo največji in najlepši karnevali na svetu. Udeleži se jih ogromno ljudi, znani pa so predvsem po svojem razkošju, barvah in različnih vozovih. V Italiji pa so še posebej priljubljene beneške maske, ki lahko segajo tudi nad 20 metrov visoko, vsaka beneška maska pa ima svoj pomen.

Od Aegide ...

Skozi dolgo in bogato zgodovino so Koprú nadevali različna imena.

AEGIDA

Leta 1000 pr. n. št. je bil Koper preprosta naselbina grških trgovcev, ki se je imenovala Aegida. Aegida je grško-tračansko ime, ki spominja na egido (ščit) grške boginje modrosti in znanja Atene. Po legendi naj bi se Atena hudo sprla s Pozejdomom in nato pred njegovim preganjanjem pobegnila prav v te kraje. Med spopadom obeh božanstev naj bi Atenin ščit, prevlečen s kozjo kožo, padel v morje, boginjino rotnje pa naj bi tako ganilo Zeusa, da je njeno egido spremenil v kleč. In če otok pogledate od daleč ali z višine, je prav zares podoben na morju plavajočemu ščitu.

CAPRIS

V času Rimljanov, okoli leta 177 pr. n. št., se je Koper imenoval Capris - Insula Capritana, kar pomeni 'kozje mesto'. Verjetno na otoku ni manjkalo koz, danes pa imamo le njihove maskote.

JUSTINOPOLIS

V času bizantinskega cesarstva, sredi 6. stoletja, so prebivalci v čast in zahvalo cesarju Justinianu, ker jih je obranil pred vpadi ostalih ljudstev, mesto Capris poimenovali Justinopolis.

CAPODISTRIA

V 13. stoletju, ko so mestu vladali oglejski patriarhi, je mesto dobilo ime Caput Histriae oz. Capo d'Istria (glava Istre). Benečani so ime kasneje spremenili v Capodistria, Koper pa je njegova slovenska različica.

BENEŠKI SLIKAR VITTORE CARPACCIO

Danes nas v Koprú nanj spominjajo predvsem Carpaccieva hiša, Carpacciev trg in slika *Marija z Jezusom in svetniki v koprski stolnici*.

Na fotografiji levo slika iz stolnice, spodaj Carpacciev trg z vodnjakom in Carpaccieva hiša, v kateri naj bi živel do polovice 16. stoletja. Pred hišo stoji Justinin steber.

CAVRESANI

Prebivalci Koprú so se v preteklosti imenovali Cavresani. Poimenovanje izhaja iz narečnega izraza za kozo »cavara« in ker je bil Koper včasih »kozje mesto« oz. Capris, so prebivalcu Caprisa narečno rekli »cavrezan«.

Prvi skupinski portret v Istri (V. Carpaccio: *Slavnostni prihod podestata Sebastiana Contarinia v Koper*).

...do Capodistrie

LEVJA USTA NA CALEGARIJI

Zanimiva plošča (na sliki desno) je vzdana v podhodu Pretorske palače na Čevljarski ulici. V času beneške vladavine so lahko meščani v odprtine vrgli listič z anonimno ovadbo o svojih someščanih. Šlo je za tihotapljenje tobaka in soli, podkupovanje in okoriščanje.

Levja usta so bila za Benetke kar uspešna, največkrat pa je šlo za spletke in ovadbe med koprskimi plemiškimi družinami. Veliko obtožb je bilo anonimnih, kazni pa so bile krute.

Po razpadu beneške republike so Koprčani levja usta od jeze razbili.

ZANIMIVOST

Ker je veliko prometa potekalo ne samo po morju ampak tudi po cestah, se je razvil poklic pobiralca konjskih fig. V mesto je namreč letno prihajalo prek 30 tisoč vozov, tj. skoraj 50 tisoč konj, zato so začeli pobirati davek na pobrani gnoj.

PALAČA BARBABIANCA

Palača Barbabianca (na sliki levo) je bila sedež beneške davčne uprave in verjetno so prav tu brali anonimne ovadbe iz Levjih ust. Baročno palačo je zgradila družina Barbabianca v 17. stoletju. Nahaja se na Čevljarski ulici.

USTVARJAMO

SPOMLADANSKI ŠOPEK

POTREBUJEMO:

- 3 razvejane krajše veje
- bela barva v razpršilu
- vrvice
- šelešamer različnih barv
- škarje
- lepilo
- šestilo

Veje s sprejem previdno pobarvamo v belo bravo in počakamo, da se ta dobro posuši. Nanje bomo obesili raznobarnve ptiče iz papirja. Iz šelešamerja izrežemo 5 enakih krogov (po barvi in velikosti). Prepognemo jih na pol in zlepimo skupaj tako, da lepimo vsako polovico kroga z drugim krogom, dokler ne dobimo krogle (glej sliko). Iz papirja izrežemo še peruti in kljun ter nalepimo na kroglo. Oči narišemo s črnim flomastrom. Prilepimo še vrstico. Izdelamo

lahko ptiče različnih barv in velikosti. Veje postavimo v vazo in okrasimo dnevno sobo, jedilnico ali balkon. Šopek lahko obogatimo tudi s pisanicami — pravimi ali iz papirja.

IDEJE ZA USTVARJANJE

Izdelaj viseče pentlje, zajčke iz tulcev ali tulipane iz plastičnih vilic.

USTVARJANJE V JUTRANJEM VARSTVU

Tudi letos so učenci v jutranjem varstvu zelo ustvarjalni. S pomočjo učiteljic izdelujejo veliko izdelkov, posebej pridni pa so bili v veselem decembru za otroški bazar.

KO GRE ZIMSKI SPANEC H KONCU ...

Marca, aprila in maja se v naravi marsikaj dogaja. Le kaj je lepšega, ko te zjutraj nežni in topli sončni žarki pobožajo po licu in povabijo na sprehod ter nabiranje cvetlic in užitnih rastlin ...

PO RILKEJEVI POTI DO DEVINSKEGA GRADU

Par kilometrov čez Italijansko mejo poteka čudovita pot nad morjem, ki vas popelje do pravljničnega gradu. Rilkejeva pešpot je speljana ob robu visokih pečin nad Sesljskim zalivom. Ime je dobila po slavnem pesniku in pisatelju Rainerju Marii Rilkeju. Dolga je dobra 2 km, zaključí pa se pri gradu Devinu (Duino).

SPOMLADANSKA KOPRIVNA JUHA

Sestavine:

- 50 dag mladih kopriv
- 50 dag krompirja
- 3 stroki česna
- 2 žlici olja
- muškati orešček
- 1 dl sladke smetane
- sol, poper

V slanem kropu na hitro prekuhamo koprive in jih sesekljamo. Na olju pražimo sesekljan česen, dodamo koprive in zalijemo z juho ali vodo. Kuhamo 20 minut, nato dodamo na koščke narezan krompir in začинimo z oreščkom, soljo in poprom. Kuhamo, dokler krompir ni mehak. Nekaj koščkov krompirja damo na stran. Juhi dodamo smetano, pretlačimo s paličnim mešalnikom in ji na krožniku dodamo koščke kuhanega krompirja. Dober tek!

SPOMLADANSKA ZAKLADA IZ NARAVE

ČEMAŽ ALI MEDVEDJI ČESEN

To spomladansko divje zelenje je prava vitaminska bomba, ki razstruplja telo in čisti kri. Raste v senčnih listnatih gozdovih, nabiramo pa ga od marca do maja. Pri nabiranju je potrebna previdnost, saj so suličasti listi zelo podobni strupeni šmarnici. Če dvomite, za katero rastlino gre, liste podrgnite med prsti – čemaž ima močan vonj po česnu. Slasten je kot dodatek maslu ali skuti, kot pesto, pripravimo pa lahko tudi olje.

KOPRIVA

Koprive so zastonj in rastejo za skoraj vsako hišo. Najboljše za nabiranje in uživanje so spomladi, ko začnejo odganjati po obronkih gozda, ob rekah, na njivah in za hišami. Koprivo so v prehrani uporabljali že v starem Egiptu, od njih pa so jo prevzeli še Grki in Rimljani. V prehrani uporabljamo čimbolj mlade vršičke in liste. Najbolj učinkovite so surove – v solatah, namazih in polivkah. Prav tako jih surove dodajamo v smoothieje. Splača se jih tudi posušiti – zmeljemo jih v prah in z njim rudninsko obogatimo najrazličnejše jedi ali pripravimo čaj.

ŠOLSKI VRT

V novembru se je oblikovala skupina učencev, ki v tem šolskem letu skrbi za šolski vrt. Dejavnost šolski vrt je namenjena učencem s posebnimi potrebami od 1. do 4. razreda. Izvaja se enkrat tedensko in je med učenci zelo dobro sprejeta. Učenci različnih starostnih skupin so se med sabo tudi spoprijateljili in uspešno sodelujejo pri dejavnostih. Otroci med seboj dobro komunicirajo, si pri delu pomagajo in so iz tedna v teden tudi veliko bolj samostojni. Na dejavnost prihajajo navdušeni in se veselijo dela na vrtu.

Na vrtu smo jeseni opravili jesenska opravila in ga čez zimo prepustili delu naravi. Več dejavnosti smo zato izvedli v učilnici, kjer smo si vsak v svoj lonček posejali božično žito ter posadili čebulico tulipana, ki jo skrbno zalivamo in negujemo za praznik naših mamic.

Ne skrbimo pa le za šolske gredice; posebno pozornost namenjamo tudi živalim, ki se ustavljajo na našem vrtu. Jeseni smo tako šolski vrt okrasili s ptičjimi krmilnicami, ki smo jih izdelali iz odpadne embalaže (tetrapaka, plastične steklenice) in lačnim ptičkom napolnili trebuščke.

Izdelke, ki jih ustvarjamo, vrta z veseljem predstavljamo v avli šole. Že čakamo prve pomladne sončne žarke, ko bo na vrtu še posebej veselo, saj bomo posejali različna semena.

Jasna Lovrečič

VRT NA BALKONU

Dovolj je že terasa ali balkon in tudi brez vrta si lahko pridelamo svojo zelenjavo.

Za vzgojo v posodah se predvsem dobro obnesejo češnjevi paradižniki, sladki feferoni, korenček, solate, kumare in bučke. Ne smemo pozabiti tudi na zelišča – peteršilj, bazilika, timijan, rožmarin in origano.

Posoda, v katero sadimo, mora imeti na dnu odprtine za odtok vode, ki jih prekrijemo z glinenimi črepinjami. Najbolj praktične so plastične posode, sadimo pa lahko tudi v glinene ali v lesene zaboje, v katere smo predhodno položili polivinil.

Za sajenje izberemo univerzalno zemljo za rastline. Lonec napolnimo z zemljo in vanjo čim bolj enakomerno posejemo izbrano zelenjavo. Seme še nekoliko zagrabimo v zemljo, nato nekajkrat pršimo s pršilko. Za dognojevanje zelenjave v posodah uporabljamo tekoče gnojilo za zelenjavo, poskrbeti pa moramo tudi za plevel in rastline redno pletiti.

VARNO NA SPLETU

SEJFKO SVETUJE

- ◆ Naš spletni ugled sestavljajo vse naše objave na internetu, družabnih omrežjih, blogih ... Vsaka naša slika, ki jo objavimo, vsak naš komentar ali informacija, ki jo delimo z drugimi. Z vsem tem ustvarjamo svoj digitalni odtis. Ne smemo pozabiti niti na ugled drugih, predvsem kadar komentiramo druge objave ali objavimo podatke in fotografije drugih.
- ◆ Žaljenje preko spleta je prav tako grozno kot v živo ali morda še bolj. Spletne norčevanje se ne konča na šolskih hodnikih ali igriščih - žrtev spremlja tudi doma.
- ◆ Dobro premisli, ali dober je selfie, s katerim želiš nabirati všečke prijateljev, res vreden tega, da se tako izpostavljaš nevarnosti. Fotografije lahko kdo zlorabi in posledice so lahko hude.
- ◆ Bodi pravi prijatelj in obdrži skrivnost, ki ti jo zaupa prijatelj. Sporočilo je poslal samo tebi in ga ne smeš pošiljati naokrog. Posmehovati se prijatelju in deljenje njegovega sporočila ali fotografije sodi v spletno nadlegovanje/ustrahovanje.
- ◆ Ne širi zgodb o nekom samo zato, ker ti ni všeč. Tudi ti si ne želiš, da bi drugi pisali o tebi, drži. Sploh pa ni nujno, da vsi ljudje na spletu govorijo resnico, zato ne nasedaj lažem in prevaram.
- ◆ Pretvarjanje, da si nekdo drug, ni sprejemljivo vedenje in je lahko kaznivo.
- ◆ Ne skrivaj svoje anonimnosti za zaslonom. Na spletu smo pogosto lažje nesramni do drugih, saj svojih žrtev ne gledamo v obraz, to pa ne pomeni, da je žrtvam kaj lažje.

Da postane internet vir znanja in zabave, ga moramo uporabljati varno in odgovorno.

REŠI SPLETNO DILEMO

Mobilna aplikacija *Reši spletno dilemo* ti pomaga pri sprejemanju odločitev na spletu. Ko se znajdeš v zagati na internetu, ko te nekdo nadleguje na Facebooku, ko nisi prepričan v to, ali je objava smešne fotografije tvojega prijatelja dobra ideja, si lahko pomagaš s to aplikacijo.

Aplikacija vsebuje 4 teste narejene po principu dreves odločanja, ki te prek nekaj preprostih vprašanj usmerjajo na pot k pravilni odločitvi in hkrati ponujajo rešitve ob napačnih odločitvah.

Brezplačna aplikacija je na voljo v Google Play (za android naprave) in Apple Store (za iOS naprave).

Ali deliš preveč (neprimernih) vsebin na družabnih omrežjih?

REŠI KVIZ NA <https://safe.si/gradiva/testi/kviz-ali-delis-prevec-neprimernih-vsebin-na-druzabnih-omrezjih>

UPORABNE SPLETNE STRANI:

SPLETN KO

BAROK

Osmošolci OŠ Koper so v okviru kulturnega dne, ki ga je organizirala mag. Hedvika Ravnik, doživeli baročno umetnost malo drugače. Že pridobljeno znanje nekaterih umetnostnih področij so strnili v celoto in svojo vedoželjnost usmerili v raziskovanje posebnosti baročnih stavb Kopra. V Pokrajinskem muzeju je kustosinja Brigita Jenko učence peljala skozi muzejske zbirke, kjer so lahko občudovali baročne slike, stavbno pohištvo, zbirko orožja in instrumente. Posebno vzdušje so nam v baročni palači Glasbene šole Koper pričarali njihovi učenci z odlično izvedbo skladb Bacha, Vivaldija, Handla in Tartinija.

Kulturni dan je bil prijeten zaradi koncerta, ogleda baročnih stavb Kopra in temeljite ter zanimive razlage o baročni umetnosti nasploh. Ni mi pa bilo všeč reševanje učnih listov med razlago, lahko bi jih reševali kasneje v šoli.

(Lea Andrijašič, 8. a)

Kulturni dan mi je bil zelo všeč, saj mi je baročno obdobje zelo zanimivo. Dan je bil odlično načrtovan, saj smo bili na vseh lokacijah pravočasni. Muzej je zelo zanimiv zaradi raznovrstnih slik in predmetov. Še posebej je moja pozornost pritegnilo razstavljeno orožje. Koncert v Glasbeni šoli je bil odličen, saj so nastopajoči za svoja leta igrali presenetljivo dobro. Zelo sem užival.

(Niko Kralj, 8. c)

Kulturni dan je potekal odlično, razlaga vodiča je bila izčrpna in odgovarjal je na naša vprašanja. V Glasbeni šoli smo slišali čudovite skladbe. Presunilo me je petje, ker še nikoli nisem slišala tako lepega glasu.

(Lean Hadžić, 8. d)

Izvedba kulturnega dne je bila profesionalna, mogoče bi na sprehodu po Kopru natančneje opisali baročne znamenitosti. Najbolj všeč mi je bil koncert, saj obožujem baročno glasbo.

(Jana Stanišič, 8. a)

Kulturni dan sem pričakoval kot nekaj brezveznega. Ko smo se sprehajali po Kopru, sem odkril veliko zanimivosti o baročnih stavbah. Koncert je bil zame poseben zato, ker sem lahko občudoval igranje vrstnikov. Še posebej me je navdušila zadnja glasbena točka, ko so igrale tri flavtistke.

(Adis Kuč, 8. c)

Pri Da Pontejevem vodnjaku.

V palači Bergamoni - Tacco (Pokrajinski muzej).

Pred vodnjakom Da Ponte.

TRSTENKE

Trstenke so v antični Grčiji imenovale *syrinx* ali *Panova piščal*. Ime *Panove piščali* imenujemo po Panu, grškemu bogu pastirjev. Opisujejo ga, da je imel človeški trup in roke, noge, ušesa in roge pa je imel kozje. Zaljubil se je v nimfo Syringo, a se je ta v begu pred njim spremenila v trstiko, iz katere je užaloščeni Pan urezal piščal.

Tudi na naših tleh so izdelovali trstenke, kar dokazuje upodobitev na situli iz Vač iz 5. stoletje pr.n.š (na sliki spodaj). Detajl na sliki prikazuje pripadnika višjega sloja, ki sedi na stolu in igra na *Panovo piščal* (trstenke). Z desne mu služabnik prinaša pijačo.

Slovenska etnomuzikologinja dr. Zmaga Kumer je predstavila *trstenke* kot prastaro ljudsko glasbilo iz več različno dolgih cevok. Na Slovenskem za ta instrument uporabljamo več imen: *trsténke*, *trstovínke*, *trstovinske orglice*, samo *orglice*, *trstíke*, *orgelce* ... Večina imen se nanaša na trstiko, iz katerega je glasbilo narejeno. Za strokovni izraz so znanstveniki izbrali ime *trstenke*.

Poznamo dve obliki *trstenk*. Pri eni so cevke razvrščene od najdaljše, ki je v sredini, stopničasto na obe strani. Druga oblika *trstenk* pa ima le eno stran, ko so cevi nanizane od najdaljše do najkrajše.

IZDELAVA TRSTENK

Glasbilo izdelamo na način, da cevke povežemo med dve ali štiri deščice ali jih prepletemo s trakom. Lahko so cevke odrezane pri kolencu in je višina tona pogojena samo z dolžino in debelino cevke. Če pa so narejene iz odprtih cevok, so jih izdelovalci nekoč uglasili z zamaškom iz čebeljega voska. Na *trstenke* se igra tako, da se jih prisloni na spod-njo ustnico in piha na robove piščali.

Ko so sedmošolci pri pouku glasbe dobili vpogled v kulturo antične Grčije, se seznanili s pomenom glasbe v družbi in spoznali način igranja določenih antičnih glasbil, se je kmalu porodila ideja narediti trstenke.

Potrebna so bila predhodna navodila o primernosti materialov za izdelovanje trstenk (naravni materiali), razporeditev in velikost cevi, estetika ... Sledilo je domače delo. Učencem so pri izdelovanju trstenk pomagali starši, sosedi, prijatelji. Potrebno jih je bilo še okrasiti z ornamentami primernimi antičnemu času in iz glasbila izvabiti zvoke.

Izdelovanje trstenk je bilo zahtevno, zato mi je pri tem pomagal nono. Med delom sva se oba zabavala. Upam, da bomo v bodoče še kaj podobnega izdelovali. (Ela Novak, 7. d)

Zanimivo je bilo izdelovati trstenke, saj sem že med sestavljanjem glasbila vedno tudi preizkušal zvok posameznih cevok. Zabaval sem se tudi, ko je bilo glasbilo končano, ker sem se naučil nanj tudi igrati. Ponosen sem na svoje trstenke. (Tim Rodman, 7. d)

Upodobitev trstenke na situli iz Vač iz 5. st. pr. n. št.

GRADBENIŠTVO SKOZI ČAS

ZAČETKI GRADBENIŠTVA

◆ Prazgodovina

V starejši kameni dobi človek ni imel stalnega bivališča, zato se je zatekal v jame. V mlajši kameni dobi pa se je človek začel ukvarjati s kmetijstvom in se naselil za stalno. Živel je v šotorih, na koliščih ali v preprostih kočah iz lesa, pokritih s slamo. Nastajati so začele prve vasi.

◆ Stari vek

Medtem ko so bili Egipčani znani zlasti po gradnji piramid, templjev in palač, se Grkov spominjamo po Akropoli s svetišči in javnimi stavbami, Kitajce po obrambnem zidu, Rimljane pa po tlakovanih cestah, akveduktih in centralnem ogrevanju.

SREDNJEVEŠKO GRADBENIŠTVO

V srednjem veku se je večina prebivalcev ukvarjala s kmetijstvom. Kmetje so živeli v preprostih lesenih kočah, pokritih s slamo, s skromnim pohištvo in črno kuhinjo. Hiše bogatejših kmetov so bile večje in delno zidane iz kamna.

V mestih so živeli trgovci in obrtniki – meščani. Njihove hiše so bile iz lesa in kamna. Spodaj sta bili delavnica ali trgovina, zgoraj pa stanovanje. Hiše so stale tesno skupaj, pogosti so bili požari.

Plemiči so bili bogati ljudje, ki so živeli na gradovih in pozneje v udobnih dvorcih. Gradovi so bili iz kamna, stali so na vzpetinah. Zaščiteni so bili z obzidjem, obrambnimi stolpi, dviznimi vrati ... Življenje v gradovih ni bilo udobno – bilo je mrzlo, temačno in malo pohištva.

Samostani, v katerih so živeli menihi in nune, so bili središče kulture, saj so tam menihi prepisovali in pisali knjige, skrbeli so tudi za šolanje.

Jamske poslikave v jami Altamira v Španiji iz leta 13.500 pr. n. št.

V Saliburyju v Angliji stoji Stonehenge, starodavni krog pokončnih kamnitih blokov, ki je nastal med 2. in 3. tisočletjem pr. n. št. in je sestavljen iz trdih kamnitih blokov, visokih do 4 m.

Akvedukt v Segovii je del rimskega vodovodnega sistema in eden od najbolj pomembnih in najbolj ohranjenih antičnih spomenikov na Iberskem polotoku.

Praški grad na Češkem iz 9. stol. velja za največjega na svetu. Del mesta okoli gradu se imenuje Hradčani. Za njegovo obnovo je zaslužen tudi znani ljubljanski arhitekt Jože Plečnik.

Kefrenova piramida v Gizi, pred katero stoji Sfinjin kip. Visoka je 137 m, na tisoče ljudi pa jo je gradilo skoraj 30 let.

Stolpnica Burj Khalifa v Dubaju je visoka 830 metrov, v mestu Džeda ob Rdečem morju pa so začeli graditi stolpnico Jeddah Tower, ki bo visoka tisoč metrov in bo imela kar 200 nadstropij.

V prenaseljenem Hong Kongu vodovodne cevi spreminjajo v stanovanja, ki merijo vsega 12 m².

GRADBENIŠTVO OD 19. STOL DO DANES

Večja gradbena dela v 18. stol. so na Slovenskem spodbudila nastanek gradbeniškega šolstva. Zgrajeni so bili železniško omrežje, Gruberjev prekop, rečne pregrade, viadukti in predori. V 19. in 20. stol. so začeli v gradbeništvu uporabljati železobetone, ki je omogočal večjo trdnost in varnost. Razvoj industrije je povzročil, da se je v mesta preseljevalo čedalje več ljudi, zato so začeli graditi večnadstropne stavbe in bivališča. Podoba mest se je spremenila.

Med letoma 1887 in 1889 so v Parizu zgradili Eifflov stolp, v spomin stoletnice francoske revolucije in za svetovno razstavo. Stolp je visok 300 m in je sestavljen iz kar 15.000 delov, tehta pa 8564816 kg. Leta 1931 so v ZDA zgradili pri nebotičnik Empire State Building, ki je imel kar 102 nadstropij.

V današnjem času se v gradbeništvu pojavljajo predvsem stavbe nenavadnih oblik – od izredno visokih nebotičnikov pa do takšnih, ki jih nameravajo v prihodnosti graditi tudi pod zemljo; tak »zemljotičnik« so zasnovali v Mehiki, meril pa naj bi kar 300 metrov pod zemljo.

M. P.

Učenci 6. razreda so pri pouku zgodovine na temo "gradbeništvu skozi stoletja" izdelovali izdelke in pri tem uporabljali različne materiale. Seznanili so se z vsebino in materiali, ki so jih uporabljali v določenih zgodovinskih obdobjih. Pri delu so zelo uživali, bili so ustvarjalni in ob koncu predstavili obdobje, v katerem je izdelek nastal.

Kukala v šolski svet

Šolsko leto 2017/2018

Balček potuje: KUBA

Spoznajte rajski otok, na katerem se ljudje ukvarjajo z življenjem, otroci pa lovijo po poljih in ulicah brez telefonov ... otok temperamenta, barv, veselih in nasmejanih domačinov, starih ameriških limuzin, ruma, cigar in prečudovite narave ... otok glasbe in plesa ...

Republika Kuba, šestnajsti največji otok na svetu in največji karibski otok, leži med Karibskim morjem, Mehških zalivom in Atlantskim oceanom. Na jugu ga obdajata Jamajka in Kajmanski otoki, na jugozahodu Haiti, na severu Bahami in Florida, na zahodu pa Mehika. Oblika države spominja na krokodila.

Na Kubi danes živi okrog 11 milijonov prebivalcev, in sicer 64 % belcev, 27 % mulatov in 9 % črncev. Večina ljudi je španskega in afriškega izvora – za delo na plantažah kave in sladkornega trsa so namreč na Kubo pripeljali veliko afriških sužnjev. Središče trgovanja s sužnji in sladkornim trsom je bilo mesto Trinidad, kjer lahko danes vidimo veliko kolonialnih hiš. Do leta 1898 je bila Kuba pod špansko oblastjo, leta 1959 pa je na oblast stopil revolucionar Fidel Castro, ki ga je po smrti nasledil brat Raúl.

Glavno mesto Havana slovi predvsem po svojem starem jedru »La Havana Vieja«, kaotičnem prometu brez prehodov za pešce, umazano mokrih ulicah in slikovitih raznobarnih stavbah, Plazi de la Revolución, najvišji stavbi – spomeniku pesniku in pisatelju Josēju Martíju in najstarejši tovarni cigar. Čeprav lahko po vsej Kubi slišimo glasbo in vonjamo cigare, velja mesto Santiago de Cuba za najbolj glasbeno in tudi afriško mesto na otoku.

Stran od »ponorelega sveta« se nahaja pokrajina Valle de Viñales, ki očara s svojo rdečo prstjo, nasadi palm, neokrnjeno naravo in polji tobaka – tega pobirajo proti koncu decembra, nato pa sušijo in hranijo v sušilnicah. Kmetje polja še vedno obdelujejo ročno, orjejo z govedom in se prevažajo s konji.

V večjem številu so turisti pričeli obiskovati Kubo šele prej približno dvajsetimi leti, saj je bila država zelo zaprta. Najprimernejši čas za obisk države je med novembrom in aprilom, ko ni deževnega obdobja. Posebnost kubanskih prenočišč so »case particular«, sobe, ki jih lokalni prebivalci oddajajo znotraj svojih hiš za dodaten zaslužek, saj so plače na Kubi precej nizke – odvetnica zasluži okoli 40 evrov na mesec. Njihovi nacionalni valuti sta cuc in cup (peso).

Kuba velja za zelo varno državo, saj kriminala skoraj ni. Prav tako pa na njej skoraj ni interneta – ta je namreč dostopen le v določenih javnih parkih, ena ura pa stane 0,85 centa.

ZANIMIVOST

Ko je Kolumb 28. 10. 1492 prvič stopil na kubanska tla, je v potovalni dnevnik zapisal: »Nisem še videl lepšega kraja. Ob brežinah rek so bila drevesa, ki jih doma nisem nikoli videl, s cvetovi in sadjem najrazličnejših vrst, v vejah se je slišalo očarljivo ptičje čivkanje, tu je bilo veliko število palm. Ko sem sestopil s čolna, sem se približal dvema ribiškima kolibama. Ko so me domačini zagledali, so se prestrašili in zbežali. Vrnil sem se na čoln in se peljal daleč po reki navzgor. Ko sem uzrl cvetoče vrtove in zelene gozdove ter slišal ptičje petje, me je prevzela takšna radost, da nisem mogel stran in sem nadaljeval svojo pot. Ta otok je res najlepši kos zemlje, kar ga je človeško oko kadar koli uzrlo.«

POTOVANJE V BABILONSKO VAS

EL PARTIDO DE FÚTBOL

¡Hola, señoras y señores! Es un día estupendo para el mejor partido de fútbol – el Clásico. Tenemos aquí dos equipos excelentes, el Real Madrid y el Barcelona y claro, una de las preguntas más difíciles: ¿Quién va a ganar hoy en el estadio Santiago Bernabeu en Madrid? Ya empieza el partido, el juez acaba de pitar el inicio. ¡Increíble! En el primero minuto Lionel Messi se queda solo frente el gol y marca un golazo. En el décimo minuto Pique juega con la mano y obtiene la tarjeta roja. El árbitro pita el penalti para Barcelona pero el portero Navas logra defender el tiro. ¡Qué suerte para Real Madrid! En el minuto veinte Cristiano Ronaldo marca otro golazo. Al final de la primera mitad el resultado es 1:1. Ya estamos en la segunda mitad en el minuto cuarenta y cinco. El resultado sigue siendo 1:1. Un nuevo corner para Real Madrid, tira Modric, pero deriende Ferstegen. ¡Qué partido! Pero luego, al final, ocurre un drama – Barcelona marca el gol en el último minuto. El resultado final es 2:1 para la Barcelona. Tenemos aquí también al ex-futbolista de Real Madrid David Beckham. “David, ¿cómo ves el partido?” “Bueno, como siempre era un partido muy tenso, pero sinceramente Barcelona merecía ganarla.” “Gracias, David, y adiós a todos. ¡Hasta la próxima!

(Lana Vidmar, 8. d)

IN EGYPT

One day when I was on a vacation in Egypt I was walking across the Valley of the Kings. I saw a derelict house that was half sunk in the ground. I went inside and saw some gold coins leading to an ancient wardrobe. When I opened it, I found out that it had a hole in the back. I squeezed through the hole and found a tunnel. It was leading deeply underground, but it ended with a dead end. Because I was so upset nothing was inside the tunnel I leaned on a wall and by accident I pressed some kind of a button and a secret door opened. I was amazed of what I found. I found a room full of gold ,statues, furniture... And behind all those riches there was a tomb! Because there was no phone service underground I ran out and called a local museum. When the archaeologists came they told me that I found a tomb they had been looking for decades. And I was immediately on the news and they named the tomb after me!

(Lan Marc Stojanovič 8. b)

LIFE IN SLOVENIA

There are seven regions in Slovenia: Littoral, Upper Carniola, Corinthia, Inner Carniola, Lower Carniola, Styria and Prekmurje. I live in the Littoral region. In Slovenia live 2.5 million people. It's a mixture of different nationalities and ethnic groups. About 15% of the population are immigrants from abroad and their descendants. Many people come from countries of former Yugoslavia (Croatia, Serbia, Macedonia, Bosna and Hercegovina ...).

Biggest cities in Slovenia are Kranj, Koper, Maribor, Celje, Murska Sobota, but the biggest city is Ljubljana. Ljubljana is the capital city of Slovenia, too. The highest mountain in Slovenia is Triglav in the north west of Slovenia. It's 2.864 meters high.

The longest river is the Sava and it's 974 km long. The official languages are Slovene, Italian and Hungarian in bilingual regions.

In Slovenia school starts at about eight o'clock and finishes at about two p.m. Classes in Slovenia are big and very loud. We have a short break in the morning and a lunch break after lessons. We have lunch and sometimes break in the school canteen. There are lots of clubs and different activities at my school. We can sing in a choir or play instruments in orchestra. Than you can do a lot different sports, for example you can play football, basketball, volleyball, handball, you can dance ... Most of my friends do sport in their free time and I have been in basketball club for six years now.

The Slovenians are great sports fans. The most popular sports in Slovenia are basketball, handball, football, volleyball, ski jumps and skiing.

At the weekend, people in Slovenia like spending time with their families and friends, going to cinema, going shopping ... I like reading books, watching TV or films with my cousins or baking sweets. My parents love playing cards and Activity. My dad likes going for a walk with me and my mum. My mum likes spending her free time with me, going to fitness or reading books. I enjoy reading, too.

I really like living in Slovenia, because it's rather small, it's not too much polluted. But my dream place to live is Maui, Hawaii.

(Monika Starc, 7. b)

ŠOLSKE ZGODBE

V dvorani palače Belgramoni Tacco (Pokrajinski muzej Koper) smo si devetošolci ogledali razstavljenaa slikarska dela Marjana Kralja, vsestranskega ustvarjalca in navdušenca nad ladjo Rex. Razložil nam je, da se je ljubezen do ladje začela že v otroštvu, ko je na razglednici prvič videl njeno podobo. Predstavil je tudi nekaj dejstev o čezoceaniki, med drugim, da je osvojila modri trak, bila je dolga za tri nogometna igrišča in močnejša od Titanika, imela je zobozdravstveno ordinacijo, kino dvorano, pošto ... Svojo pot je zaradi bombnega napada končala v Jadranskem morju med Izolo in Koprom . Ob zaključku je spregovoril o prihodnosti velikanke, ki predstavlja našo kulturno dediščino, odgovoril na naša vprašanja in se fotografiral s slikami ter nekaterimi udeleženci.

(Taja Trošt, 9. a)

Oktober je OŠ Koper v sodelovanju s koprskim VGC MORJE pripravila kostanjev piknik s štirimi različnimi delavnicami. Otroci, starši, babice in dedki so ob vsaki opravljeni delavnici dobili štampiljko. Vsaka je predstavljala eno črko in če si zbral vse, si dobil besedo JESEN. Zadnji žig je bil pri mizi s pečenim in kuhanim kostanjem. Črni prsti, široki nasmehi, luščenje, druženje, povezanost med ljudmi ... kaj več bi si človek sploh lahko zaželel tisti trenutek. Namen je bil, da se različne generacije družimo med seboj, prek igre spoznamo različne načine branja in učenja, krepimo socialne veščine in spoznamo druge ljudi ter sklepamo nova prijateljstva.

(Sara Čeleš in Boris Vogrinc)

Učenci 1. c smo se jeseni pogovarjali o sadju in zelenjavi. Obiskali smo koprsko tržnico in si ogledali, kaj vse prodajajo, kakšne so cene in od kod prihajajo pridelki. Branjevke so prijazno odgovarjale na naša vprašanja, edini branjevec na tržnici pa nam je podaril vrečko sočnih mandarin. Po vrnitvi v šolo smo se z učiteljicama dogovorili, da se bomo tudi mi preizkusili v vlogi branjevk in kupcev. Naša učilnica se je spremenila v bogato založeno tržnico, kjer je lahko za nekaj gumbov vsak nekaj kupil.

Učenci 1. c z učiteljicama Patrizio Rupnik in Manico Cink

KRILA UPANJA

Vsak zadnji ponedeljek v mesecu je v učilnici TIT med 16. in 17. uro pogovor *Krila upanja*. Njegov namen je, da se v varnem okolju lahko pogovarjamo o vsakdanjih pozitivnih in negativnih mislih.

Aktivnost vodita učitelja Boris Vogrinc in Sara Čeleš.

Kot je v našem običaju, je bilo novembra izpeljano obiranje oljk v šolskem oljčniku. Letos je bila letina kljub neizprosnim vremenskim razmeram rekordna. V dveh dneh je obiralcem uspelo nabrati 105 kg oljk. Pri obiranju so se nam pridružili tudi prvošolčki, upokojenci VGC MORJE Koper, učenci in starši učencev naše šole. Tekoče zlato iz Mediterana, kot pravimo olivnemu olju, bodo uporabili v šolski kuhinji.

(Mentorica projekta Šolska oljka Tamara Černek)

Oktober so našo šolo obiskali študentje s Pedagoške fakultete Koper, FAMIT-a in člani Društva varstvenih biologov BIODIVA. Predstavili so nam različne multisenzorne delavnice. Učencem 3. razreda so bile delavnice zelo všeč, saj so bile zasnovane tako, da so bili učenci aktivni. Na veččutni način so spoznavali »naravo«. Delavnice so bile izvedene v sklopu projekta ŠIPK, njihov namen pa je spoznavanje in ohranjanje narave, opozarjanje na pomen odpadkov in njihovih vplivov. Namen je tudi poskušati interpretirati biodiverzitetu slovenske Istre in prek različnih čutil spoznati, za katere predmete gre.

(Boris Vogrinec)

Konec novembra smo v šolo povabili starše. Za dobrodošlico smo jim zapeli nekaj pesmic ob spremljavi z Orffovimi glasbili. Sledila je delavnica, na kateri smo skupaj s starši iz das mase oblikovali ptičke za božično-novoletni bazar. Potrudili smo se vsi in nastali so res čudoviti izdelki. Po končanem delu je starše čakalo še presenečenje – ponudili smo jim vanilijeve rogljičke, ki smo jih spekli učenci ob pomoči učiteljic.

Učenci 1. c z učiteljicama Patrizio Rupnik in Manico Cink

Letošnji december je bil še posebej vesel, saj smo na pobudo učiteljice Tatjane Lakošeljac in s pomočjo skupnosti učencev šole organizirali šolski ples za devetošolce. Na petkovem uro in pol trajajočem rajanju smo zaplesali na ritme različnih glasbenih zvrsti – individualno, v paru in skupinsko.

Predstavniki SUŠ OŠ Koper

Ponovno smo zapluli v zanimiv svet naravoslovja. Pri interesni dejavnosti *Mladi naravoslovec 3* tretješolci raziskujemo, se sprašujemo, napovedujemo in iščemo odgovore s preprostimi poskusi, ki pa nam veliko povedo. Pri tem seveda uporabljamo svoja čutila in znanje. Na zabaven in poučen način se vsakokrat naučimo veliko novega.

Mentorica Marisa Leban

GLASBA ME BOGATI, OSREČUJE IN NAPOLNI Z ENERGIJO

Intervju z Ingrid Poropat

Učiteljica glasbene umetnosti, zborovodkinja, predsednica Sveta zavoda Osnovne šole Koper in prejemnica bronaste plakete za delo z mladino na kulturnem področju Mestne občine Koper, katere življenje je že od malih nog glasbeno obarvano. Med drugim je v pogovoru spregovorila o pomenu glasbe v svojem življenju, vodenju in dosežkih z otroškim pevskim zborom ter svoji najljubši pevki.

Na šoli ste znani predvsem kot vodja otroškega pevskega zbora. Koliko let ste že zborovodkinja?

Na naši šoli opravljam to delo že dvanajsto leto, pred tem pa sem bila deset let zborovodkinja na OŠ Pinka Tomažiča.

Kako pa se je rodila vaša ljubezen do glasbe?

Nastala je v moji družini, saj je bil oče glasbenik. Igral je na harmoniko in klarinet, vrsto let pa tudi sodeloval v gledališki in orkestralni skupini. V mojih otroških letih je po kosilu ali večerji eden izmed družinskih članov začel prepevati, drugi pa smo se priključili in nastalo je čudovito večglasje. Običajno smo prepevali ljudske pesmi, včasih pa tudi kakšno zabavno. Moja glasbena pot se je nadaljevala najprej s petjem v otroškem pevskem zboru na OŠ Vojke Šmuc, in nato v mladinskem zboru v nonetih, kvintetih pod vodstvom moje profesorice glasbene vzgoje Zlatke Knez. Na srednji šoli sem prepevala v gimnazijskem zboru in igrala klavir. Ker je bila moja želja že od malega postati učiteljica glasbe, sem se po maturi odločila za študij na Pedagoški fakulteti, ki je ponujala veliko predmetov s področja glasbe.

Kaj vse vam glasba pomeni v življenju?

Predvsem sprostitelj, saj me pomiri, po drugi strani pa je glasba zame tudi področje raziskovanja in

ustvarjanja. Že od nekdaj me vse, kar počnem v povezavi z glasbo, zelo bogati, osrečuje in napolni z energijo: od poučevanja glasbe do prenašanje ljubezni do petja na mlajše generacije.

Z OPZ ste dosegli že veliko uspehov - tako znotraj kot zunaj meja naše države.

V zadnjih enajstih letih se z OPZ, v katerem sodeluje 50 pevk in pevcev, redno udeležujemo različnih tekmovanj - regijskih, državnih in mednarodnih -, na katera se s pevci zelo vestno pripravljamo, 27. marca pa nas čaka državno tekmovanje v Zagorju ob Savi. Verjamem, da sem uspela tudi na pevce prenesti to, da je potrebno na oder iti vedno pripravljen in tako nam uspe, da je pri naših nastopih vse izvedeno tako, kot mora biti - od petja, estetike do same drže na odru. Z regijskega tekmovanja v Novi Gorici smo se vsakič vrnil domov z odličjem, kar je za pevce in zame velik dosežek in uspeh. Lepe rezultate dosegamo tudi na državnih tekmovanjih - pred dvema letoma smo osvojili odličje in 92 točk, kar je za otroški pevski zbor zelo uspešen rezultat, saj sodeluje običajno 30 zborov iz cele države. Zasedamo res visoka mesta in za to gre pohvala celotnemu timu: pevcem, repetitoriki Tini Falkner, pianistki Sindiji Siško in sodelovanju s profesorico Majo Cilensšek, ki vodi mladinski zbor na naši šoli.

Tako vse, kar slišite, ustvarjamo skupaj.

Na katere dosežke pa ste še posebej ponosni?

Ponosna sem prav na vsak uspeh. Vsakič, ko imam na odru pred sabo zbor, ko odpojemo, tako kot smo vadili, in ko vidim, da pevci uživajo, vložijo ves trud in sebe, sem nanje ponosna, pa naj gre za nastop v koprskem gledališču, Novi Gorici ali Zagorju ob Savi. Zelo pa sem ponosna tudi, ko svojo pesem in jezik poneseemo v tujino. Tako smo sodelovali na tekmovanju *Un coro per un sogno* v Italiji v Citta di Busca provincia di Cuneo, kjer smo trikrat zapored dosegli prvo mesto v kategoriji petih držav in 30 zborov. Sodelovali smo v projektih treh držav – Italije, Slovenije in Hrvaške – *Bilingue* in *Pesem miru*, pa v projektu *Zapojmo za otroke z Downovim sindromom*. En izmed zanimivih druženj je bil tudi *Festival prijateljstva*, ki smo ga organizirali na naši šoli in prav tako povabili pevce iz treh držav. Preplavili smo oder *Veselega tobogana*, sodelovali z Aniko Horvat, s Slavkom Ivančičem, Tinkaro Kovač, z Rudijem Bučarjem, Leo Sirk ... V dvajsetih letih je bilo tega res veliko. Vsako sodelovanje pa je nova izkušnja, novo doživetje, ki bogati tako mene kot pevce in ki ostane v spominu ter doprinese nekaj k osebni in pevski rasti vsakega nastopajočega.

Prejšnji teden je Mestna občina Koper podelila občinsko nagrado za delo z otroki na kulturnem področju, ki sta ga prejeli kar dve učiteljici, mentorici in ustvarjalki z naše šole – vi in učiteljica Nina Luša. Obema iskrene čestitke.

Najlepše hvala. Tako je, z učiteljico Nino sva prejeli bronasto priznanje s strani Zveze kulturnih organizacij Mestne občine Koper za najino delo na področju kulture, predvsem z mladimi. Sama sem zelo ponosna na nagrado, kajti to pomeni, da tudi širše okolje vidi in se zaveda najinega dela z mladimi. Z Nino ustvarjava tam, kjer začne nekaj rasti; obe delava z najmlajšimi, saj začneva že v prvem razredu. Jaz poučujem in vodim OPZ, Nina pa folkloro oziroma ples. Obe strniva k temu, da otroci v dejavnostih uživajo in se naučijo nekaj novega ter se izoblikujejo kot pevci in plesalci. Menim, da jim dava veliko na obeh področjih, to pa jim služi za njihovo nadaljnjo pot.

Kaj menite o glasbi, ki jo avtorji ustvarjajo danes?
Nekatere zvrsti glasbe, ki jih ustvarjajo, so mi bolj

všeč, nekatere manj. Kar pogrešam (pri nekaterih izvajalcih, ne pri vseh), je vsebina besedila naših skladb. Sama pojem v ženski vokalni skupini Korala pod vodstvom našega ravnatelja Antona Baloha. V zboru prepevamo skladbe, ki danes veljajo za večne skladbe slovenskega petja: *Dan ljubezni*, *Ljubezen je*, *Brez besed* ipd. In ob tem se sprašujem: » Le kje so danes takšne skladbe?«

Kdo je vaš najljubši izvajalec?

Že iz gimnazijskih let je moja najljubša ustvarjalka Tracy Chapman, ameriška pop, jazz, blues pevkica. Pri njej me predvsem navdušuje njena zmožnost ustvarjanja in združevanja različnih glasbenih zvrsti in sodelovanje s klasično glasbo. Imela je čudovit koncert z Lucianom Pavarottijem, sedaj žal že pokojnim opernim pevcem, in Ericom Claptonom. Res je posebna pevkica.

In pesem?

Gre za skladbo T. Chapman *Sory*, ta-koj za njo pa je italijanski pevec Claudio Baglioni s pesmijo *Questo piccolo grande amore*.

Čprav vas učenci poznamo na glasbenem področju, imate na šoli še eno pomembno vlogo. Ste namreč predsednica Sveta zavoda Osnovne šole Koper.

Res je, predsednica sem že tretje leto. Svet zavoda Osnovne šole Koper je zelo pomemben organ šole, kjer sprejemamo in potrjujemo letne delovne načrte, plane dela. Sestavljamo ga predstavniki šolskih delavcev (učitelji), mestne občine in staršev. Skupaj stremimo k temu, da uresničujemo vizijo naše šole. Skratka, pomembne stvari, tako kot za vas učence kot za učitelje in starše.

S čim se poleg petja še radi ukvarjate?

Petje zaseda večino mojega prostega časa, moje življenje je zelo prepleteno z glasbo – od dela z najmlajšini, poučevanja glasbene umetnosti in prepevanja v Korali pa do obiskovanja koncertov, kar me zelo sprošča. V preostalem času tudi zelo rada berem in se družim s svojimi prijatelji in hčerko. Ob lepih vremenih kolesarim – trudim se ostati vestna na športnem področju in kaj narediti zase.

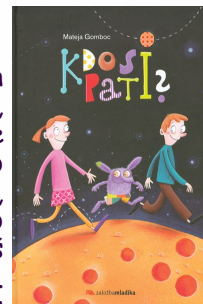
Hvala za prijeten pogovor in želim vam še veliko uspehov pri vašem delu.

»Ponosna sem prav na vsak uspeh. Vsakič, ko imam na odru pred sabo zbor, ko odpojemo tako, kot smo vadili, in ko vidim, da pevci uživajo, vložijo ves trud in sebe, sem nanje ponosna, pa naj gre za nastop v koprskem gledališču, Novi Gorici ali Zagorju ob Savi.«

IDEJE ZA BRANJE

Mateja Gomboc: KDO SI PA TI?

Kdo je Grin? In kdo sem jaz? Sva si res tako zelo različna? Jaz delam nekaj po svoje, on pa po svoje, lahko se čudiva in naučiva nekaj novega, drugačnega, posebnega. Recimo to, da na Birku berejo tako, da stegnejo dolg kosmat kazalec, ga pritisnejo na knjigo, da se konica prsta zeleno zasveti, nato se dotaknejo desnega uhlja, ki zeleno zažari, in že so prebrali celo knjigo. Za razliko od Maje in Viđa pa Grin ne ve, kaj je spanje ali pa hrana, zato mu pojasnita to in še marsikaj drugega. Še posebej koristen nasvet Grina pa je, kako se »pravilno«
prepirati, in sicer tako, da nekemu brez neprijaznih besed poveš, da imaš drugačne misli, in ker so tvoje misli drugačne, jih je treba splesti skupaj s srebrno nitjo. Knjiga, ki navdihuje otroke za sodelovanje z drugimi osebami, pa naj bodo te z našega ali s kakega drugega planeta ali osončja ali nemara celo iz sosednjega stanovanja ali hiše.

J. R. Palacio: JULIANOVA ZGODBA

»Tudi ti se boš iz napake česa naučil. Sam sebi moraš obljubiti, da se nikoli več ne boš tako vedel do nikogar. Ena napaka te še ne določi, Julian. Me razumeš? Samo naslednjič moraš ravnati bolj.«

V mladinskem romanu Čudo je August povezal mlade in starejše bralce ter nam s svojo unikatnostjo dal misliti. *Julianova zgodba* prinaša nov pogled na dogodke v Beecherjevi osnovni šoli, ki jo v petem razredu začne obiskovati tudi August Pullman, fant s hudo deformacijo obraza. Zakaj je Julian do novega sošolca Augusta tako nesramen? Zakaj se ga izogiba in mu v omarici pušča listke z žaljivimi sporočili? Kako se na Julianovo obnašanje odzove vodstvo šole? Kako pa na vse skupaj gledajo Julianovi starši? In kdo na koncu poskrbi za to, da Julian obžaluje svoja neprimerna dejanja in postane boljši človek?

KNJIGA PRIJATELJSTVA

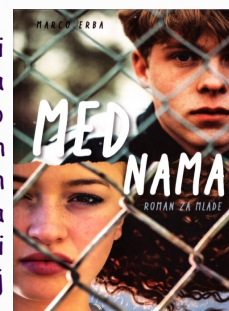
Kot ste opazili, je na šoli zaživel kotiček s knjigami. Projekt se imenuje *Knjiga prijateljstva (Moje je tvoje)*. Kotiček je namenjen izmenjavi knjig — od doma prineseš knjigo, ki jo želiš podariti »novemu prijatelju«, in jo pustiš na polici ter vzameš domov drugo knjigo. Knjigo lahko obdržiš ali pa jo, ko jo prebereš, prineseš nazaj in vzameš novo.

Od doma lahko prineseš vse knjige, ki jih želiš podariti in pustiti na knjižni polici. Tako bo nastal in ostal krog prijateljstva.

(Boris Vogrinec in Sara Čeleš)

Marco Erba: MED NAMA

Edo sovraži svoje učitelje, mesto, predvsem pa priseljence. Še posebej Kitajce, zaradi katerih je njegov oče ostal brez dela. Doma ima težave, je nesrečno zaljubljen in nima pravih prijateljev. Ko se v mesto preseli Kitajec Yong in postane njegov sošolec, se Edo začne družiti s skupino nasilnežev. Chiara je pridno dekle, odličnjakinja, skavtinja in prostovoljka. Sošolcem gre na živce. Potem pa objavi novo profilno sliko na Facebooku in nenadoma postane priljubljena. Dobi fanta in novo prijateljico Lucrezio, ki popolnoma spremeni svoj videz ter obnašanje. Edo in Chiara na krut način spoznavata, kdo je pravi prijatelj, kaj je ljubezen, žalost, nasilje, rasizem, sreča, kaj so sanje in utvare ter kaj je resnica.

LITERARNE NAVIHANKE

LA MIA CANZONE

Mi piace l'inverno
perche' posso sciare.
E anche l'estate
quando vado a nuotare.

La primavera e' piena di fiori,
di cento odori e mille colori.
L'autunno ci porta di nuovo a scuola
e cosi' il tempo in fretta vola.

Timotej Karas, 4. d

Dajan rincorre ogni pallone,
Arman lo segue con attenzione,
e questa sfida senza vincenti
fa i due ragazzi felici e contenti

Dajan Durmiši, 4. a

Mi piace il telefonino,
perche' e' un amico vicino.
Mi piace il gelato,
soprattutto il gusto cioccolato.

Kristina Šinkec, 4. d

ZVEZDA

Zvezda je lepa kot marioneta,
lepa bolj kot čebela.

Zvezda se veseli in žalosti
kot mačka, ki nam beži.

Zvezda je zelo čudna
je kot klepetulja skakulja.

Metka Novak, 3. c

DAN DIRKE

Sonce zbudilo živali je iz spanja,
to bil je dan priprave na tekmovanja.

Popoldne na dan priprave
polž malo je popazil, da ga ne bi videle krave.

Pot je s slino šel namazati,
svoje počasnosti hotel ni pokazati.

Hotel dobiti je tri zlatnike,
da kupil bi si rolko in z njo delal trike.

Na njegovo nesrečo ponoči je deževalo,
vso slino mu je spralo.

Ko polž niti zavedal se ni, kakšno je stanje,
pričelo se je tekmovanje.

Polž je rekel, da gre po drugi poti,
da zajec mu ne bi bil nasproti.

Ker slina se je sprala,
zajcu prednost se je dvigovala.

Tako prvi je prišel na konec,
polž pa za povrh padel je v lonec.

Ko ugotovil je, da je izgubil,
domov je šel in se napil.

Postal je velik pivec,
pomagal mu ni niti brivec.

Timotej Šumanski, 7. d

VRBA IN JELKA

Vrba, vrba, gostolaska,
kdo lase ti goste češe,
da so lepi tak zelo?
Ali bratec ali sestra
ali lovec iz vasi?

Niti bratec niti sestra
niti lovec iz vasi,
glasni potok tukaj zraven
južni veter tod okrog.

Jelka, jelka, temnolaska,
kdo lase ti temne špiči,
da so ostri tak zelo?
Ali bratec ali mati
ali dedek iz kleti?

Niti bratec niti mati
niti dedek iz kleti,
ampak Jure iz Knežaka,
ta me močno naostri.

Meta Jakovac, 5. b

ROKE

Ta domača naloga neizbežna
je danes še posebej nadležna.

Napisati pesem?!?

O rokah, nogah, nosu –
saj nisem pesnik.

Čas mineva,
moja glava je prazna,
sposobnost za pesnjenje – porazna.

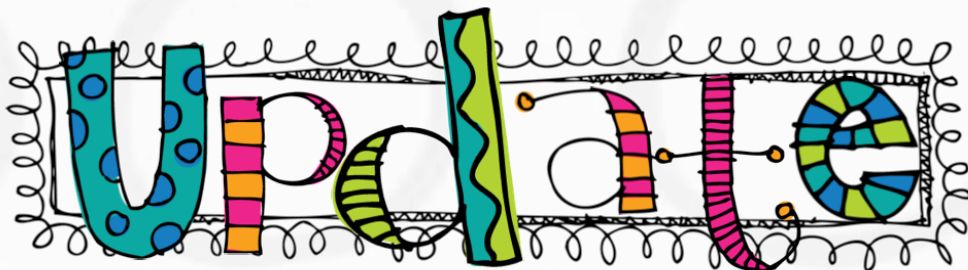
Ampak saj nimam dveh levih,
saj nisem majhen otrok.
Trebalo bi pljuniti v roke,
premagati te čudne uroke.

Če tale pesem je kaj spevna,
naloga ni bila zahtevna.
In zdaj roko v ogenj dam,
da tudi pesem napisati znam.

Je naloga uspela?
Se bo tale pesem v tvoji glavi
še dolgo vrtela?

Ana Uljan, 7. c

ŠOLA

Znotraj teme letošnjega otroškega parlamenta Šola in šolski sistemi smo na srečanjih skupnosti učencev šole med drugim spregovorili tudi o tem, kakšna naj bi bila šola 21. stoletja in zakaj so nekatere spremembe nujno potrebne. Več o delu skupnosti učencev naše šole pa boste lahko prebrali v naslednji številki Šolske mavrice.

ŠOLA ZA ŽIVLJENJE

Kaj še sploh pomeni beseda šola? Definicija šole je vzgojno-izobraževalna ustanova, ki z različnimi oblikami pouka omogoča učencem organizirano sistematično pridobivanje znanja in spretnosti. Po mojem mnenju je od definicije ostalo samo še pridobivanje izobrazbe. Z golim pridobivanjem izobrazbe družba samo navidezno pridobiva, dolgoročno pa z neuravnovešenostjo med visoko izobraženimi in nizko izobraženimi IZGUBLJA. Popolna družba za svoj razvoj potrebuje RAZNOLIKOST tako horizontalno kot vertikalno oz. raznolikost poklicev in vse nivoje izobrazbe. Preprosto povedano, če bomo v prihodnosti hoteli biti razvita in samozadostna družba, bomo MORALI imeti tako kmete kot zdravnike, pravnike kot umetnike, matematike in gradbene delavce.

Zdi se mi, da se poklicna izobrazba smatra kot MANJ vredna in se ne zavedamo da je le-ta GONILNA SILA GOSPODARSTVA. Spodbuditi bi morali mladino, da je tudi v osnovnih poklicnih šolah enaka prihodnost. Kot na primer za upravljanje poklica čevljarja potrebujemo srednjo poklicno izobrazbo in delovne izkušnje, a v zadnjih letih nobena šola v Sloveniji nima takega programa (torej to pomeni, da si lahko čevljar samo s priučenim znanjem). IN TO NI EDINI PRIMER.

Kar pa se tiče sprememb že v sami osnovni šoli, kjer jaz vidim luknjo, je čustveni razvoj mladostnika. Potrebovali bi predmet, ki bi poučeval o čustveni inteligenci in o težko sprejemljivih življenjskih situacijah, kjer bi se lahko pogovarjali o konkretnih primerih in imeli odprte debate. Poučevali pa bi ga zunanji delavci (psiholog ali motivator), ne pa učitelj. Predmet bi vseboval tudi tečaj o nujenju prve pomoči, saj je poznavanje le-te v življenju ključnega pomena (primer 1. šolska ura demonstracije umetnega dihanja in uporaba defibrilatorja). Uvedli bi ga v 6. razredu osnovne šole trajal bi do zaključka osnovne šole. Potekal bi 2x na mesec. V šolo torej nismo prišli po izobrazbo, temveč po znanje, ki ga lahko kasneje UPORABIMO ter ga IZKORISTIMO.

Z zadnjo mislijo bom citiral znanega filozofa Sokratesa: »Namesto bogastva izberi znanje, saj bogastvo je prehodno, znanje pa večno«. V stari Grčiji je bilo poučevanje način in smisel življenja, v današnjih dneh pa samo poklic, zato se sprašujem: »KAJ SPLOH ŠE POMENI ŠOLA?«

Član skupnosti učencev šole Teo Delfar, 9. d

NEVARNE POTI DO ŠOLE

Medtem ko je pri nas za varen prihod v šolo zelo dobro poskrbljeno, morajo ponekod po svetu otroci vsakodnevno tvegati svoja življenja — da bi se česa naučili ...

Vas Kenguun, Kitajska.

Jezero Manzala, severno od mesta Kairo.

Indonezija, regija Lebak.

Provinca Guizhou, Kitajska.

Ko se združita ljubezen in talent ...

INTERVJU Z JANO STANIŠIČ

Ko se deset prstkov sreča s črno-belimi tipkami klavirja, se združita ljubezen in talent, ki skupaj ustvarita nepozabne, vrhunske melodije ... Jana Stanišič je učenka 8. a razreda, ki jo igranje na klavir nad vse veseli, najraje pa preigrava skladbe iz obdobja romantike. Preberimo, kaj vse nam je odkrila v zanimivem pogovoru.

Jana, kdaj si se začela ukvarjati z igranjem klavirja in zakaj?

Z igranjem na klavir sem začela, ko sem bila še v vrtcu, stara sem bila približno pet let. Starši so me vprašali, ali bi si želela hoditi na ure klavirja in takoj sem privolila, saj so ga igrali vsi moji prijatelji.

Ali se ti zdi prav, da otroci že tako majhni začnejo igrati klavir?

Da, saj imaš veliko prednost, če prej začneš. Naroče pa je, če otrok tega noče in ga k igranju prisilijo starši.

Kako si se odrezala na svojem prvem koncertu?

Hahaha ... stara sem bila šest let in spomnim se, da sem komaj čakala, da stopim na oder. Igrala sem odlično – seveda za svoja leta (*nasmeh*).

Kako pa je z nastopi danes? Imaš tremo?

Da, seveda, trema je v zadnjih letih precej pogosta. Ampak mislim, da ni slaba stvar, vsaj pri meni ne. Danes so nastopi veliko bolj profesionalni in daljši.

Koliko dolgo se pripravljáš na nastop in koliko navadno traja?

Odvisno od skladbe in koliko skladb

igram. Moj najdaljši recital (samo moj koncert) je trajal 35 minut.

Hodiš tudi na različna tekmovanja.

Tekmovanja imam rada in udeležujem se jih od devetega leta starosti. Na prvem sem bila drugouvrščena in prejela sem zlato plaketo. Na dveh regijskih sem zmagala, na ostalih tekmovanjih pa sem prejela večinoma srebrna in bronasta priznanja.

Bi bilo lahko igranje klavirja tudi tvoj poklic?

Igranje na klavir imam zelo rada, to je zame zelo poseben občutek. Po končani osnovni šoli se nameravam vpisati na umetniško gimnazijo, nato pa na akademijo v Novem Sadu.

Kdo je tvoj vzor?

Ne gre za točno določena osebo. Vsi, ki se trudijo za to, kar imajo radi. V glavnem pa so to vse moje učiteljice in učitelji ter vsi dobri pianisti, pa seveda tudi moji starši.

Kaj bi priporočala vsem začetnikom?

Naj vadijo! Res se spleča. Vem, da pride dan, ko se ti ne ljubi vaditi – tudi meni se včasih ne da – ampak po uspešni uri ali koncertu se vedno zelo dobro počutiš. In še to: »Ne igrajte klavirja, če vam to ni všeč!«

Kdo pa te je pri igranju največ spodbujal?

Starši in brat ter vsi učitelji.

Jana, najlepše hvala za pogovor in želim ti še veliko uspehov.

(Amela Hajder, 8. a)

SREDOZEMLJE

Za učence 7. razreda je tudi letos potekal kulturni dan Sredozemlje. Učenci so se razdelili v več delavnic. Tako so na primer izdelali maketo mesta Koper, se naučili, kako so včasih igrali pandolo, spoznali pomen sivke, njenih zdravilnih učinkov ter skuhalo čaj in med drugim obiskali muzej glasbil ter se preizkusili v nastopanju v istrskem narečju. Več naj povedo fotografije, ki smo jih posneli med ustvarjalnim delom.

Vodja KD Karmen Jakomin Koštric, prof.

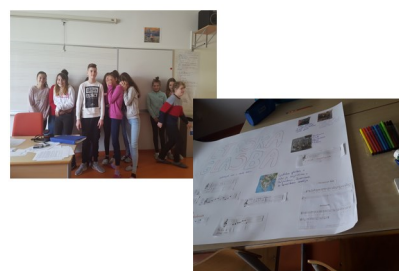
IZDELOVANJE MAKETE

USTVARJANJE Z LAVANDO

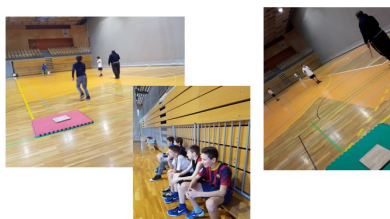
GLASBENA DELAVNICA

TELOVADNICA-STARE IGRE

TELOVADNICA-PANDOLA

GLEDALIŠKA DELAVNICA

PANDOLO – istrski baseball

Pandolo je tradicionalna istrska igra, ki je hkrati družabna prireditev in športno tekmovanje. Nasproti si stojita ekipi, vsaka s po tremi igralci. Ekipi tekmujeta med seboj v osvajanju ozemlja. Cilj igre je ošiljeno leseno paličico (pandolo) spraviti čim dlje od začetne točke in si s tem prisvojiti čim več ozemlja. Pandolo igralci odbijajo proti zelenemu cilju z leseno palico oz. maco. Z laično presojo lahko rečemo, da ima igra nekaj podobnosti z bolj znanim baseballom in mogoče tudi s kriketom. Igra je na istrskih tleh prisotna že stoletja. Dve palici sta bili nekdanj povsem dovolj za popoldansko zabavo istrskih mladeničev in tudi mladenk. Zapisi sicer pričajo o obstoju različice igre že v Beneški republiki v 11. stoletju.

BABILONSKI STOLP

KULTURNI DAN

6. februarja so se učencem 6. razreda naše šole jeziki dodobra zapletli. Na delavnicah kulturnega dneva Babilonski stolp so spoznali in spregovorili v kar osmih jezikih in tako spoznali osnovo besedišče in sporazumevalne izraze. Mnogi so se navdušili nad tujimi jeziki, ki si jih lahko učenci izberejo na naši šoli. Letos sta mami dveh naših učencev predstavili tudi istrska narečja. S plakati, ki visijo na hodniku A2, si jezike lahko zapletejo tudi drugi sošolci in obiskovalci šole.

Učenci so spoznali, da je učenje jezikov koristno, saj se naučiš veliko tudi o kulturi in narodih, ki govorijo posamezni jezik. Učenje jezikov nam pomaga pri sporazumevanju s tujci, na potovanjih, v službi. Postanemo tudi bolj spoštljivi in imamo manj predsodkov do drugih narodov.

Vodja KD Polona Mihelič Birsa,
prof.

MESTO BABILON

Starodavno mesto Babilon je ležalo na bregovih reke Evfrat v deželi Mezopotamiji, kjer je danes Irak. Slovelo je po visečih vrtovih in po obrambnem obzidju. Bilo je eno najbogatejših mest starodavnega sveta. Tu je bilo tudi središče znanosti in trgovine z eksotičnimi dišavami in dragocenim blagom. Med letoma 605 in 562 pr. n. št. je doživelo razcvet, a so ga leta 539 osvojili Perzijci in Babilon je za vedno izgubil svojo neodvisnost. Prebivalci so se z leti izselili in leta 200 pr. n. št. je bilo že opustošeno in v ruševinah.

Babilonski viseči vrtovi – legenda pripoveduje o pravem rajju na Zemlji, o njih pa je govorilo le ustno izročilo. Nek rimski pisec jih je opisal kot skupino obokanih teras, zgrajenih drugo vrh druge v obliki piramide in obdanih s 7,6 m debelimi zidovi. Vsaka terasa je bila napolnjena z zemljo, da so v njej lahko rasla drevesa in cveče rastline. Vrtove so zgradili v 9. stol. pr. n. št. po nalogu kralja Nabukadnezarja II. – dal jih je zgraditi za svojo ženo Semiramido, ki se ji je tožilo po zeleni gričevnati pokrajini svoje domovine. Vodo za namakanje so črpali iz Evfrata.

ZANIMIVOSTI

SMS SPOROČILO

Prvi SMS je 3. decembra 1992 poslal Neil Papworth svojemu prijatelju Richardu Jarvisu. Ker telefoni takrat niso imeli črkovnih tipkovnic, si je pomagal z računalnikom. Sporočilo se je glasilo »Srečen božič«. Danes ocenjujejo, da si uporabniki izmenjajo kar osem milijard sporočil na leto. Rekord v pisanju SMS besedila drži Norvežanka Sonja Kristiansen. V 37,28 sekunde je uspela natipkati sledeče besedilo: »The razor-toothed piranhas of the genera Serrasalmus and Pygocentrus are the most ferocious freshwater fish in the world. In reality, they seldom attack a human«. Kako hitro bi to natipkali sami?

NORVEŠKA KRALJICA OI V PJONGČANGU

Na 23. zimskih olimpijskih igrah, ki so trajale od 9. do 25. februarja 2018 v Pjongčangu v Južni Koreji, je največ medalj dosegla Norveška – kar 39 in tako postala najuspešnejša država v zgodovini zimskih olimpijskih iger. Sledita ji Nemčija in Kanada. Slovenija se je s srebrno kolajno Jakova Faka v biatlonu in bronasto Žana Koširja v deskanju uvrstila na 24. mesto med 30 državami z osvojenimi kolajnami. Naslednje zimske OI bodo čez štiri leta v Pekingu na Kitajskem.

NAJNIŽJE TEMPERATURE

Najbolj mrzla zima v zadnjih sto letih je bila leta 1929, ko je zamrznil tudi del morja med Koprom in Piranom, kmetom v zaledju pa so zamrznile oljke.

Leta 1952 je Slovenijo zametlo – v Ljubljani je zapadlo 146 cm snega, v Kočevskem rogu pa okoli 200. Najnižja izmerjena temperatura v Sloveniji, $-34,5\text{ }^{\circ}\text{C}$, je bila izmerjena 13. 1. 1968 in 16. 2. 1956 na Babnem polju na Notranjskem, najnižja temperatura morja po letu 1956 pa $3,5\text{ }^{\circ}\text{C}$.

In po svetu? Raziskovalci so na Antarktiki odkrili predel gorskega grebena, kjer se temperatura spusti tudi pod $-91\text{ }^{\circ}\text{C}$. Pri takem mrazu človeške oči, nos in pljuča zmrznejo v le nekaj minutah. Najbolj hladno naseljeno mesto na svetu ostaja ruski Ojmjakon, kjer so izmerili neverjetnih $-71\text{ }^{\circ}\text{C}$. Tam je povprečna januarska temperatura približno $-50\text{ }^{\circ}\text{C}$, šole pa zaprejo le, če pade pod $-45\text{ }^{\circ}\text{C}$.

500 LET PROTESTANTIZMA

V letu 2017 je minilo 500 let, od kar je Martin Luter l. 1517 na vrata cerkve v nemškem Wittenbergu pribil 95 tez in s tem sprožil protestantsko gibanje, ki je zahtevalo spremembe v Rimokatoliški cerkvi. Med drugim so želeli odpraviti prodajo odpustkov in celibat, zavzemali so se za maše v maternem jeziku naroda, v katerega so prevajali tudi Biblijo. Leta 1550 je Primož Trubar napisal prvi dve slovenski knjigi Abecednik in Katekizem, Jurij Dalmatin pa l. 1584 prevedel Biblijo v slovenščino. Obdobje je bilo pomembno tudi, ker je krepilo narodno zavest, prav Trubar pa nas prvič v zgodovini poimenuje kot narod: »Lubi Slouenci«.

DAN ŽENA

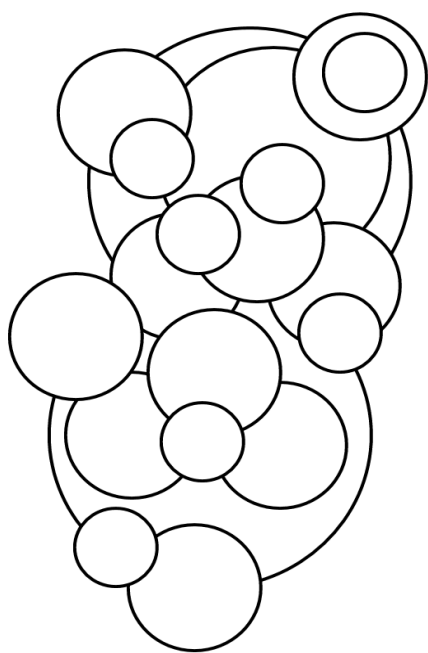
Dan žena je mednarodni praznik žensk, ki ga praznujemo 8. marca. Na ta dan so se leta 1857 delavke v tekstilnih tovarnah v New Yorku uprle nečloveškim delovnim pogojem in premajhnim plačam in čez dve leti ustanovile prvi delavski sindikat. L. 1908 se je na ulicah mesta zbralo 15 tisoč žensk in zahtevalo svoje pravice pod sloganom »Kruh in vrtnice«, l. 1910 pa je Clara Zetkin v Kopenhagnu predlagala priznanje mednarodnega praznika žensk. Njen predlog so sprejeli in dan žena namenili počastitvi boju pravice žensk.

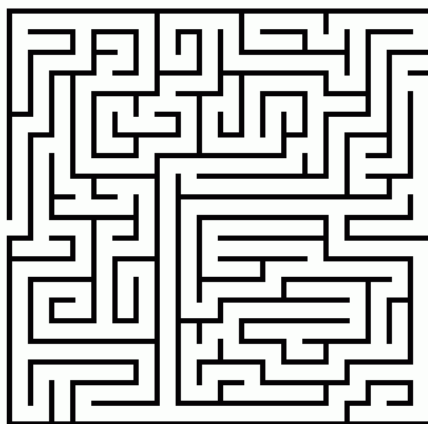
Poišči 15 razlik.

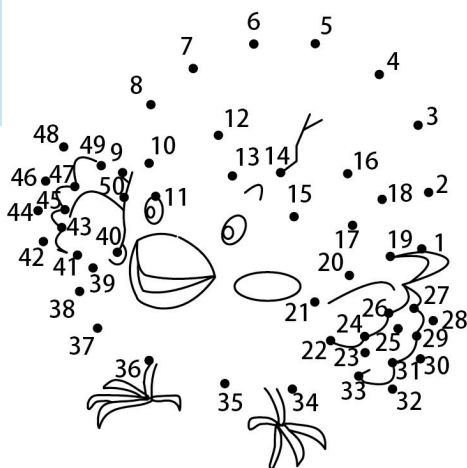
V čim krajšem času preštej vse kroge.

Poišči pot iz labirinta.

Poveži števila, da dobiš sliko.

LOGIČNA UGANKA

V zlatarni v centru mesta se je zgodil velik rop. Policisti so prijeli tri osumljence, Paka, Žaka in Maka. Vsak je podal izjavo.

Pak: "Zlatarno je oropal Žak ali Mak. Jaz nisem storil kaznivega dejanja."

Žak: "Mak ali Pak sta oropala zlatarno. Jaz nisem kriv."

Mak: "Zlatarno je oropal eden od preostalih dveh osumlencev. Jaz sem nedolžen." Kasneje je policija ugotovila, da Mak laže. Kdo je tat?

VICI

Gre dedek v lekarno in naroči vitamine za svojega vnuka. Lekarnar ga vpraša: »Kateri vitamin potrebujete: A, B ali C?« Dedek: »Vseeno, veste, moj vnuk še ne pozna abecede.«

Vili ima popravni izpit iz slovenščine in med počitnicami z mamo ponavljata snov. Mama pravi: »Jaz se kopam, ti se kopaš, on se kopa. Kateri čas je to? Vili odvrne: »Čas poletnih počitnic.«

Star zakonski par se je sprehajal po parku in nenadoma je rekla žena: »Poglej tisto klop! Tam si mi prvič ukradel poljub!« »Saj se spominjam. Zaradi te tatvine sem še danes v zaporu!«

Jurček pride iz šole z obvestilom o ocenah in se hudo razjoče. »Zakaj pa jokaš?« ga vpraša babica. »Dobil sem dve dvojki!« »No, saj jih boš lahko popravil.« »Sem že poskušal, pa ne gre, ker sta napisani s kemičnim svinčnikom!«

Mama reče malemu komarčku, naj se nauči leteti. Komarček je zletel in leta, leta, leta ... Ko se čez nekaj minut vrne nazaj k mami, ji navdušeno reče: »Veš mami, tako sem dober, da so mi vsi ljudje ploskali, ko sem letel mimo njih!«

Srečata se dva polža in eden opazi, da ima njegov prijatelj na glavi veliko buško. »Kaj se je pa zgodilo?« »Ah, imel sem nesrečo. Preveč sem hitel. Šel sem po gozdu, ko je nenadoma pred mano zrasel velik jurček, in jaz tresk vanj.«

POVABILO

Vsi, ki bi se radi preizkusili v pisanju člankov in soustvarjanju Šolske mavrice, pošljite vaše želje na naslov: glasilo.oskoper@gmail.com

RADIO BUM(E)RANG

Že drugo leto ekipa učencev z mentorico Jano Samsa veselo ustvarja radijske oddaje. Prisluhnite jim na spletni strani Osnovne šole Koper!

UČNA POMOČ

Prestopili smo v drugo polovico šolskega leta. Vsi, ki imate z učenjem težave, vabljeni na učno pomoč, ki jo ob ponedeljkih in četrtek med 7:30 in 8:15 izvajata učiteljica Sara Čeleš in Boris Vogrinec.

